

به نام خدا

آموزش جامع لینوکس (سطوح مقدماتی و متوسط)

مؤلف

مهندس سیدحسین رجاء

هرگونه چاپ و تکثیر از محتویات این کتاب بدون اجازه کتبی ناشر ممنوع است. متخلفان به موجب قانون حمایت حقوق مؤلفان، مصنفان و هنرمندان تحت پیگرد قانونی قرار می گیرند.

آموزش جامع لینوکس (سطوح مقدماتی و متوسط)

مؤلف: مهندس سید حسین رجاء

ناشر: مؤسسه فرهنگی هنری دیباگران تهران

حروفچینی و صفحه آرایی: شبنم هاشم زاده

طرح روی جلد: داریوش فرسای

چاپ: مهرگان

نوبت چاپ: پنجم

تاریخ نشر: ۱۳۹۸

تیراژ: ۱۰۰ جلد

قیمت: ۱۸۰۰۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۲۴-۶۶۴-۷

نشانی واحد فروش: تهران، میدان انقلاب،

خ کارگر جنوبی، روبروی پاساژ مهستان،

پلاک ۱۲۵۱

تلفن: ۲۲۰۸۵۱۱۱-۶۶۴۱۰۰۴۶

کد پستی: ۱۳۱۴۹۸۳۱۸۵

فروشگاههای اینترنتی:

www.mftbook.ir

www.dibagarantehran.com

نشانی تلگرام: @mftbook

پست الکترونیکی: bookmarket@mftmail.com

سرشناسه: رجاء، سید حسین، ۱۳۶۲-

عنوان و نام پدید آور: آموزش جامع لینوکس (سطوح مقدماتی و متوسط) / مؤلف: سید حسین رجاء /

مشخصات نشر: تهران- دیباگران تهران- ۱۳۹۶

مشخصات ظاهری: ۷۱۰ ص. مصور.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۲۴-۶۶۴-۷

وضعیت فهرست نویسی: فیپا

یادداشت: کتابنامه: ص. {۷۰۵}- ۷۱۰.

موضوع: سیستم عامل لینوکس

موضوع: Linux

موضوع: سیستم های عامل (کامپیوتر)

موضوع: Operating systems (computers)

رده بندی کنگره: ۱۳۹۶ ر ۳ ۹۴ س/ ۷۶/ ۷۶ QA

رده بندی دیویی: ۰۰۵/۴۳۲

شماره کتابشناسی ملی: ۴۸۲۸۵۳۹

نشانی اینستاگرام: Dibagaran_publishing

فهرست مطالب

31.....	فصل اول. آشنایی با لینوکس و متن باز
31.....	تاریخچه لینوکس
32.....	تولد لینوکس.....
34.....	قابلیت‌ها
37.....	لینوکس یکی از زیباترین دستاوردهای بشری
37.....	مقایسه و توسعه
38.....	لینوکس در عصر حاضر
39.....	توسعه Desktop Linux
39.....	از کامپیوترهای Desktop تا Super Computer ها.....
39.....	پیشرفت.....
39.....	Open Source.....
40.....	نرم‌افزار Open Source
40.....	ویژگی‌های نرم‌افزار Open Source.....
41.....	مزایای نرم‌افزار Open Source.....
41.....	معایب نرم‌افزار Open Source
42.....	دلایل استفاده از لینوکس.....
42.....	کاربردها.....
43.....	ابزارها و خدمات شبکه‌ای
43.....	نسخه مستقل.....

43.....	تعریف
44.....	تنوع
44.....	خواستن توانستن است!.....
44.....	ویژگی‌های Distroها
45.....	کدام نسخه؟
46.....	برخی از Distroها.....
47.....	GNU/Linux Distribution.....
48.....	تفاوت بین لینوکس و ویندوز
۴۸.....	1. سیستم‌عامل آزاد و سیستم‌عامل انحصاری
۴۸.....	2. سرعت، دقت و پایداری
۴۹.....	3. امنیت، امنیت، امنیت
۵۰.....	4. تعدد سکوهاى اجرايى
۵۰.....	5. گسترده‌ترین تنوع در کاربرد
۵۰.....	6. تنوع در انتخاب
۵۰.....	7. سیستم‌عاملی حرفه‌ای
۵۱.....	8. بهشت برنامه نویسان!.....
۵۱.....	9. یک جعبه ابزار کامل
۵۱.....	10. زیباترین دستاورد همکاری جمعی بشر
52.....	مقایسه سرورهای لینوکس و ویندوز.....
۵۲.....	1. راحتی استفاده
۵۲.....	2. قابلیت اطمینان
۵۲.....	3. سرعت
۵۳.....	4. عملکرد
۵۳.....	5. استفاده از منابع سخت‌افزاری سیستم
۵۳.....	6. نرم‌افزارهای رایگان و همراه با کد منبع
۵۳.....	7. سازگاری با محصولات Microsoft

55	فصل دوم. معرفی مدارک لینوکس
55	مدارک شرکت RedHat
56	مدارک موسسه LPI
57	لینوکس پایه یا Linux Essentials
59	مدرک LPIC 1
59	عناوین آزمون 101
60	عناوین آزمون 102
61	مدرک LPIC 2
62	عناوین آزمون 201
63	عناوین آزمون 202
64	مدرک LPIC 3
65	عناوین آزمون 300
66	عناوین آزمون 301
66	عناوین آزمون 302
67	عناوین آزمون 303
69	عناوین آزمون 305
73	فصل سوم. نصب لینوکس
79	انتخاب روش نصب
80	شروع نصب
80	قرار دادن DVD نصب داخل درایو
80	بوت کردن
81	اعلان بوت

81	روش‌های دیگر نصب
82	بررسی فایل‌ها
82	صفحه خوشامدگویی
82	انتخاب زبان
82	انتخاب صفحه کلید
82	ماوس
83	انتخاب نوع نصب
84	انتخاب استراتژی پارتیشن‌بندی
84	انجام پارتیشن‌بندی
87	انتخاب Boot Loader
87	پیکربندی شبکه
89	انتخاب پیکربندی Firewall
89	انتخاب زبان‌های قابل پشتیبانی
89	انتخاب موقعیت زمانی
90	حساب‌های کاربری
91	احراز هویت
92	انتخاب Package‌ها
93	شروع کپی و نصب
94	ایجاد دیسک بوت
94	انتخاب کارت گرافیکی
94	تنظیم مانیتور
94	انتخاب رنگ و وضوح صفحه نمایش
94	پایان نصب

97	فصل چهارم. دستورات GNU/Linux
97	معماری لینوکس
97	Kernel
97	Shell
98	Utility ها و Application Program ها
98	Shell های لینوکس
99	سیستم فایلی در لینوکس
100	Root Directory یا دایرکتوری /
101	دایرکتوری /bin
101	دایرکتوری /sbin
101	دایرکتوری /root
101	دایرکتوری /home
101	دایرکتوری /etc
101	دایرکتوری /proc
101	دایرکتوری /boot
102	دایرکتوری /tmp
102	دایرکتوری /var
102	دایرکتوری /dev
102	دایرکتوری /lib
102	دایرکتوری /mnt
102	دایرکتوری /media
102	دایرکتوری /usr
103	دایرکتوری /srv

103.....	دایرکتوری‌های زمان نصب
103.....	دایرکتوری‌های بعد از نصب نرم افزار
104.....	دستورات کار با کاربران، گروه‌ها و مجوزها.....
104.....	کسب اطلاعات درباره کاربران موجود در سیستم
113.....	فهرست کاربران متصل
113.....	تغییر گذرواژه کاربران.....
113.....	انواع کاربران
114.....	ایجاد حساب کاربری
116.....	تعیین گذرواژه برای حساب کاربری جدید.....
119.....	حذف کاربر
119.....	مدیریت گروه‌ها.....
120.....	ایجاد، حذف و تغییر یک گروه جدید و افزودن کاربر به آن
121.....	دستور usermode
123.....	کاربر root.....
124.....	مجوزها.....
133.....	مجوز دهی نمادین.....
134.....	دستور chmod
135.....	Umask.....
136.....	دستور chown
137.....	دستورهای کار با فایل‌ها و دایرکتوری‌ها.....
138.....	دستور pwd
138.....	دستور ls
140.....	دستور tree
141.....	ایجاد و حذف دایرکتوری‌ها.....
141.....	دستور rm

141 دستوره‌های mv و cp
142 دستور cd
145 ایجاد فایل‌ها توسط نماد "~"
145 دستور du
152 دستور cat
153 سوئیچ‌های دستور cat
153 دستوره‌های head و tail
154 دستور touch
156 دستور grep
158 option های دستور grep
158 دستور find
158 جستجوی فایل بر اساس نام فایل
160 اجرای دستور خاص روی فایل‌های پیدا شده
160 پیدا کردن فایل با محتوای خالی
160 جستجوی فایل بر اساس نوع فایل
160 جستجوی فایل بر اساس اندازه
161 جستجوی فایل با مقایسه تاریخ به‌روزرسانی با فایل دیگر
161 جستجوی فایل بر اساس Owner و Group
161 جستجوی فایل بر اساس Access / Modification / Change Time
162 جستجوی فایل بر اساس inode number
162 جستجوی فایل بر اساس File Permission
163 بررسی خالی بودن دایرکتوری‌ها
164 نکات
164 دستور locate

171	دستور dd
171	تهیه پشتیبان از (Master Record Book) MBR
172	تهیه Image از CD/DVD و فلاپی‌ها
172	تهیه پشتیبان از پارتیشن‌ها
173	دستور tar
173	ایجاد فایل
173	استخراج فایل
174	فهرست کردن محتوای فایل
174	استخراج تنها یک فایل از میان تمامی فایل‌های درون tar
174	استخراج تنها یک دایرکتوری از درون tar
174	استخراج فایل‌ها بر اساس یک عبارت منطقی
175	الحاق یک فایل/دایرکتوری به انتهای محتوای فایل tar
176	دستور zip
177	فشرده‌سازی فایل‌ها با zip
179	استخراج فایل‌ها با unzip
180	ایجاد فایل‌های ISO و نوشتن آن‌ها بر روی cd یا dvd
180	ایجاد فایل‌های ISO
180	رایت کردن دیسک
181	کپی دیسک
181	دیسک‌های Multisession
182	کار با ویرایشگرهای لینوکسی

184 دستورات ویرایش (حالت فرمان)
185 نشانه‌دار کردن یک خط (mark) (در حالت فرمان)
185 copy-paste
185 انتقال متن به چپ یا راست (فشردن tab)
185 حالت Visual
186 حالت Command Line
187 جستجو (Find) و جابه‌جایی (Replace)
188 تعیین محدوده جستجو
188 اجرای دستورات در Vi
189 پرش به فایل include شده
189 کار با فایل‌های متعددی که به صورت هم‌زمان باز شده‌اند
190 خروج از Vi
191 فصل پنجم. راهنما در لینوکس
192 راهنمای دستورات توسط سوئیچ -h یا -help
197 دستور whereis
198 دستور whatis
198 دستور which
199 دستور man
207 دستور apropos

215	فصل ششم. نصب و مدیریت Package های نرم‌افزاری
215	انواع Package ها
216	فرمت بسته‌های نرم‌افزاری
217	rpm در مقابل Source Code
217	انواع فرمت‌ها
219	نصب برنامه‌های کاربردی مبتنی بر توزیع RedHat
220	وابستگی‌ها یا Dependency ها
220	راه‌حل و پیشنهاد
220	راه‌حل مشکل اینترنت
221	نصب از Source Code
221	نصب کامپایلر gcc
222	شروع به نصب از Source Code
222	حذف بسته نرم‌افزاری نصب شده از Source Code
223	نصب Package های rpm
230	Verification بسته‌های rpm
231	دستور md5sum
231	ساخت مجدد فایل پایگاه داده مربوط به rpm
232	مثال‌های دستور rpm
236	نصب بسته‌های مبتنی بر توزیع Debian (.deb)
236	دستورات rpm2cpio و cpio
237	کار با مخازن نرم‌افزاری

244	نصب و فعال کردن مخازن در توزیع‌های مبتنی بر RedHat
245	نصب مخزن RPMForge
245	فعال/غیرفعال کردن مخزن RPMForge
245	نصب مخزن EPEL
246	دستور yum
247	گزینه info
248	گزینه search
250	گزینه whatprovides
250	نصب بسته‌های نرم‌افزاری
250	به‌روزرسانی بسته‌های نرم‌افزاری
251	حذف بسته‌های نرم‌افزاری
251	پاک‌سازی cache
252	گزینه disablerepo
252	گزینه enablerepo
253	فصل هفتم. معماری سیستم
253	سیستم فایل‌های رایج لینوکس
253	محتویات سیستم فایل
254	مفهوم Inode
254	دیدن شماره inode
255	دستور stat
256	لینک‌ها
256	تفاوت‌های بین انواع لینک‌ها
258	پاک کردن لینک‌ها

258cleanlink دستور
259قواعد نام‌گذاری فایل‌ها و دایرکتوری‌ها
260آدرس‌دهی نسبی
261رجوع به Home Directory خودتان
261انواع فایل‌ها
269پروسه بوت شدن تا ورود به سیستم در لینوکس
275پروسه Login کاربران (پروسه getty)
278دایرکتوری /boot
281Run Level‌ها
284تغییر Run Level‌ها
285فایل /etc/inittab
287اجرای خودکار سرویس‌ها در Run Level‌ها
297کنترل سرویس‌ها با دستور service
298کنترل سرویس‌ها و Run Level‌ها
301دستورهای halt, reboot و poweroff
303دستور shutdown
304فایل‌های کاربری
305فایل‌های Startup
306فایل /etc/rc.local
307ماژول‌های Kernel
307ورود ماژول‌ها به Kernel
310قبل از ماژول نویسی
310مثالی برای ماژول نویسی
310تابع printk()
311کامپایل ماژول‌های Kernel

312	نحوه کامپایل کردن Kernel لینوکس
313	تفاوت Kernel های پیش فرض و Kernel های سفارشی سازی شده
314	مزیت های استفاده از Module ها
314	اجرای Module ها هنگام بوت
316	اجرای Module ها در زمان مورد نیاز
316	تهیه آخرین نسخه Kernel
316	Kernel های Stable و Kernel های Developmental
317	کارهای قبل از کامپایل و نصب
318	تنظیمات پیش از کامپایل در فایل <code>:.conf</code>
319	مراحل کامپایل کردن
319	به روز رسانی GRUB Boot Loader
321	فصل هشتم. عبارات با قاعده (Regular Expression)
321	حذف ردیفی خطوط و الگوها توسط sed
328	حذف ستونی خطوط و الگوها توسط دستور cut
330	Regex (Regular Expression) بصورت حرفه ای توسط awk
331	کار با awk در خط فرمان
332	ساختار برنامه awk
335	اجرای AWK از خط فرمان
338	awk در Regular Expression
339	چاپ خروجی در awk
340	جداکننده های خروجی
342	عملگرهای Regular Expression
345	توابع در awk
346	توابع عددی

347 توابع رشته‌ای
350 توابع ورودی و خروجی
351 آرگومان‌های ورودی
353 توابع ایجاد شده توسط کاربر
354 فراخوانی توابع ایجاد شده توسط کاربر
357 مثال‌های کاربردی

359..... فصل نهم. مدیریت پروسه‌ها

359 تعاریف
363 دستور ps
369 Forground و Background پروسه‌های
371 دستور kill
372 سیگنال‌های مهم
373 دستور pidstat
373 دستور pgrep
383 دستور top
386 چند سؤال
387 اولویت پروسه‌ها
391 دستور nice
392 دستور renice
392 دستورهای free و vmstat
399 دستور fuser
404 دستور lsof

407.....	استفاده از دستور Isof
415.....	مانیتورینگ پروسه‌ای خاص
416.....	سیستم فایل proc
421.....	فایل‌ها و زیر دایرکتوری‌های /proc
434.....	دایرکتوری‌های درون دایرکتوری /proc
437.....	فصل دهم. Device‌ها، سیستم فایل و مدیریت پارتیشن‌ها
437.....	File System
438.....	Inode‌ها
439.....	Directory‌ها
439.....	Link‌ها
440.....	فایل‌های Device Special یا Device File
446.....	Virtual File System
447.....	سیستم فایل‌های اولیه
448.....	سیستم فایل Ext2
448.....	نحوه کار سیستم فایل Ext2
449.....	سیستم فایل Swap
449.....	سیستم فایل proc
450.....	ژورنالینگ (Journaling)
450.....	سیستم فایل ReiserFS
450.....	سیستم فایل XFS
451.....	سیستم فایل JFS
451.....	سیستم فایل Ext3
452.....	سیستم فایل‌های شبکه

452	سیستم فایل‌های رمزنگاری شده
453	سیستم فایل vfat
453	سیستم فایل NTFS
453	سیستم فایل‌های دیگر
454	تفاوت‌های سیستم فایل‌های ext2، ext3 و ext4
455	Superblock
456	Mount کردن سیستم فایل
470	دستور umount
473	mount در زمان بوت توسط fstab
476	فایل /etc/mtab
478	پارتیشن‌بندی توسط fdisk
500	پارتیشن‌بندی توسط parted
505	دستورات df و du
507	سیستم فایل XFS
508	Label زدن روی سیستم فایل
509	شناسه استاندارد UUID
511	loop device
513	مفهوم Superblock
514	باقی نگه داشتن یک سیستم فایل معیوب
515	دستور fsck
519	autofsck
519	فضای swap
521	ایجاد swap file
523	ایجاد swap partition جدید

525	پشتیبان گیری از MBR
527	سیستم فایل های in-memory
528	Disk Quota
531	کنترل فضای سیستم فایل
533	فصل یازدهم. بیکربندی شبکه
533	تنظیمات شبکه
533	دستور ifconfig
536	تخصیص موقت IP توسط دستور ifconfig
539	دستورهای ifup و ifdown
547	دستور ping
557	شبکه های wireless
559	ارتباط امن توسط پروتکل SSH
566	تعیین nameserver
566	استفاده از proxy
567	تخصیص دائمی IP، Gateway، DNS Server و سایر موارد
570	دستور route
571	Default Gateway
572	اطلاعات Cache
573	reject کردن مسیریابی برای یک هاست/شبکه خاص
573	فعال کردن ip forward
576	نوشتن Static Route
578	دستور wget
579	دستور netstat

597	فصل دوازدهم. سرویس های حیاتی
597	زمان بندی توسط سرویس at
599	زمان بندی توسط سرویس cron
603	دستور watch
603	سرویس NTP
606	پیگیربندی Client ها و دیگر Node ها
610	مدیریت فایل های Log
613	فایل های Log مهم
621	خواندن فایل های Log
622	دستور dmesg
627	دستور logger
629	راه اندازی Syslog Server
636	سرویس logrotate
637	Log Rotate
637	فایل پیگیربندی logrotate.conf
638	logrotate.d
639	فایل های Config هر سرویس
639	لاگ فایل ها
640	پارامترها
641	نمونه فایل ها

645	فصل سیزدهم. Shell Scripting توسط Bash
646	دستورات و شناسه‌ها
648	انواع دستور در bash
650	متغیر PATH
650	کارکته‌های خاص
653	دستور compgen
657	دستور history
659	دستور cd و نمادها
661	aliasها
662	ایجاد فایل از خط فرمان
663	پسوند فایل‌ها در لینوکس
666	وضعیت اجرایی دستورها
667	متغیرها
673	چاپ کردن متغیرها
674	دستور tr
676	متغیرهای محیطی
676	متغیرهای درونی پوسته
680	نوع دستورها
683	توابع
684	تعریف تابع به‌عنوان دستور
686	اجرای Shell Script
691	trace کردن شل اسکریپت

693.....	عبارات شرطی.....
696.....	اجرای متوالی دستورها در خط فرمان.....
696.....	trap.....
697.....	پاک کردن فایل‌های موقتی.....
698.....	خنثی کردن سیگنال‌ها.....
698.....	trap کاربرد.....
710.....	مراجع و منابع.....

خط‌مشی کیفیت انتشارات مؤسسه فرهنگی هنری دیباگران تهران در عرصه کتاب‌هایی است که بتواند خواسته‌هایی به روز جامعه فرهنگی و علمی کشور را تا حد امکان پوشش دهد.

حمد و سپاس ایزد منان را که با الطاف بی‌کران خود این توفیق را به ما ارزانی داشت تا بتوانیم در راه ارتقای دانش عمومی و فرهنگی این مرز و بوم در زمینه چاپ و نشر کتب علمی دانشگاهی، علوم پایه و به ویژه علوم کامپیوتر و انفورماتیک گام‌هایی هرچند کوچک برداشته و در انجام رسالتی که بر عهده داریم، مؤثر واقع شویم.

گسترده‌گی علوم و توسعه روزافزون آن، شرایطی را به وجود آورده که هر روز شاهد تحولات اساسی چشمگیری در سطح جهان هستیم. این گسترش و توسعه نیاز به منابع مختلف از جمله کتاب را به عنوان قدیمی‌ترین و راحت‌ترین راه دستیابی به اطلاعات و اطلاع‌رسانی، بیش از پیش روشن می‌نماید.

در این راستا، واحد انتشارات مؤسسه فرهنگی هنری دیباگران تهران با همکاری جمعی از اساتید، مؤلفان، مترجمان، متخصصان، پژوهشگران، محققان و نیز پرسنل ورزیده و ماهر در زمینه امور نشر درصدد هستند تا با تلاش‌های مستمر خود برای رفع کمبودها و نیازهای موجود، منابعی پُر بار، معتبر و با کیفیت مناسب در اختیار علاقمندان قرار دهند.

کتابی که در دست دارید با همت "مهندس سیدحسین رجاء" و تلاش جمعی از همکاران انتشارات میسر گشته که شایسته است از یکایک این گرامیان تشکر و قدردانی کنیم.

کارشناسی و نظارت بر محتوا: زهره قزلباش

در خاتمه ضمن سپاسگزاری از شما دانش‌پژوه گرامی درخواست می‌نماید با مراجعه به آدرس dibagaran.mft.info (ارتباط با مشتری) فرم نظرسنجی را برای کتابی که در دست دارید تکمیل و ارسال نموده، انتشارات دیباگران تهران را که جلب رضایت و وفاداری مشتریان را هدف خود می‌داند، یاری فرمایید.

امیدواریم همواره بهتر از گذشته خدمات و محصولات خود را تقدیم حضورتان نماییم.

مدیر انتشارات

مؤسسه فرهنگی هنری دیباگران تهران
Publishing@mftmail.com

تقديم به

ساحت مقدس و مطهر حضرت امام علي بن موسى الرضا (ع)

بسم الله الرحمن الرحيم

لینوکس در سایه همکاری و تبادلات علمی هزاران نفر در سرتاسر جهان ایجاد شده و توسعه یافته است. گستردگی این مشارکت به قدری است که سیستم‌عامل لینوکس را زیباترین دستاورد همکاری جمعی بشر نامیده‌اند. فرهنگی که بر جامعه لینوکس و متن‌باز حاکم است فرهنگ یاری، اشتراک اطلاعات و تلاش برای بهبود هر چه بیشتر محصولات است. هر کس می‌خواهد با این سیستم‌عامل کار کند، باید تمامی دیدگاه‌ها و عقاید قبلی خود را درباره نرم‌افزار و سیستم‌عامل کنار بگذارد و با یک دیدگاه جدید وارد دنیای لینوکس شود، چون لینوکس در جهانی با فرهنگ متفاوت زندگی می‌کند.

مباحث این کتاب که در سطوح مقدماتی و متوسط تنظیم شده است، به اختصار شامل موارد زیر است:

1- آشنایی با لینوکس و متن باز

- تاریخچه
- تعاریف و مفاهیم اولیه
- معرفی لینوکس و سیستم‌عامل‌های مطرح
- معرفی نسخه‌ها و Distroهای لینوکس
- معرفی نرم‌افزارهای مطرح در لینوکس
- معرفی قوانین مجوزها و کی‌رایت
- Open Source
- مزایا، معایب و کاربردها

2- آشنایی با مدارک لینوکس موسسه LPI، شرکت RedHat و دیگر مؤسسات و شرکت‌ها

- LPIC-1
- LPIC-2
- LPIC-3
- مدارک RedHat

3- نصب لینوکس

- انتخاب روش نصب
- شروع نصب
- استراتژی پارتیشن‌بندی
- انتخاب Boot Loader
- پیکربندی شبکه
- تنظیم حساب‌های کاربری
- انتخاب بسته‌ها

4- دستورات GNU/Linux

- مقدمات ترمینال لینوکس
- استفاده از دایرکتوری‌ها و لیست‌ها
- ساختن، حذف کردن و انتقال فایل‌ها
- فشرده‌سازی فایل‌ها در خط فرمان
- جستجو و استخراج اطلاعات از فایل‌ها
- تبدیل دستورات به اسکریپت‌های اجرایی
- جستجو در فایل‌های متنی با الگوهای متنی
- ویرایش فایل‌ها با ویراستارهای nano و vi
- مدیریت کاربران و گروه‌ها و فایل‌های مرتبط
- خودکار کردن وظایف سیستم
- محلی سازی و بین‌المللی سازی
- مبانی امنیت و شناخت کاربر
- ساختن کاربران و گروه‌های جدید
- مدیریت مالکیت و سطح دسترسی فایل‌ها
- فایل‌ها و دایرکتوری‌های ویژه

5- راهنما در لینوکس

- سوئیچ h- یا --help
- دستور info
- دستور man
- دستور which
- دستور whatis
- دستور whereis
- دستور apropos

6- معماری سیستم

- انواع سیستم فایل
- راهبری سیستم فایل
- نگهداری سیستم فایل
- تولید و تنظیم گزینه‌های سیستم فایل
- تشخیص و پیکربندی سخت‌افزار
- راه‌اندازی سیستم
- تغییر سطح اجرایی، خاموش کردن و راه‌اندازی مجدد
- دستورات mount و umount
- کار با fstab و mtab

- مفاهیم Inode و کار با انواع لینک‌ها
- انواع سرویس‌ها
- مراحل بوت سیستم
- کار با /etc/init.d/
- سطوح اجرایی و Runlevel ها
- دستور shutdown
- kernel و مازول ها
- دستورات lsmod ، insmod و modprobe

7- نصب و مدیریت Package های نرم‌افزاری

- انواع روش نصب
- نصب و کامپایل برنامه‌ها از کد سورس
- پشتیبان گیری از سیستم
- نصب توسط tar
- پیکربندی کتابخانه‌ها در سیستم
- کار با مخازن نرم‌افزاری یا repository ها
- استفاده از مدیریت بسته‌ها
- دستور rpm
- دستور yum
- نصب دیگر مخازن (EPEL, RPMForge و ...)

8- کار با عبارات با قاعده (Regular Expression)

- دستور cut
- دستور sed
- دستور awk
- کدنویسی پیشرفته با awk

9- مدیریت پروسه‌ها

- ساختن، مانیتور کردن و حذف کردن پروسه‌ها
- تغییر اولویت اجرای پروسه‌ها
- دستور nice و renice
- دستور ps و top
- دستور lsof
- دستور fuser
- مدیریت حافظه
- دستور free
- تور vmstat

10 - Device ها، سیستم فایل و مدیریت پارتیشن

- معرفی و بررسی سیستم فایل‌های مختلف
- کنترل سلامت ساختار فایل‌ها
- کنترل اتصال ساختار فایل‌ها (Mounting)
- بررسی نحوه mount و umount
- ساختن پارتیشن‌ها و ساختار فایل‌ها
- پارتیشن بندی توسط fdisk و parted
- بررسی فایل /etc/fstab
- مدیریت ظرفیت فضای دیسک
- مدیریت مجوز فایل‌ها و مالک فایل‌ها
- تولید و تغییر اتصال سخت و سمبولیک (Link)
- یافتن و قرار دادن فایل‌ها در جایگاه صحیح

11 - پیکربندی شبکه

- مبانی پروتکل‌های اینترنت
- تنظیمات ابتدایی شبکه
- تنظیمات پیشرفته شبکه
- رفع اشکال شبکه
- استفاده از سیستم دامنه
- دستور route
- دستور netstat

12 - سرویس‌های حیاتی

- مدیریت زمان (سرویس ntp)
- مدیریت سیستم ثبت گزارش (log)
- پیکربندی syslog
- کار با سرویس logrotate
- کار با سرویس sshd
- دستورات scp و sftp
- کار با پایگاه داده mysql

13 - Bash توسط Shell Scripting

- پوسته‌ها، اسکریپت‌ها و مدیریت داده‌ها
- تطبیق و استفاده از محیط پوسته
- تطبیق و یا تولید اسکریپت‌ها
- کدنویسی و برنامه‌نویسی با شل اسکریپت Bash